Nr 560. Kraków, Czwartek 7 Grudnia 1911. Rok XXX.

NOWA REFORMA
NUMER PORANNY

„Nowa Reforma“ wychodzi dwa razy dziennie.
Numer poranny wychodzi codziennie prócz poniedziałków i dni poświątecznych. — Numer popołudniowy codziennie oprócz niedziel i świąt.

PRENUMERATA WYNOSI:

	rocznie	półrocznie	kwartalnie	miesięcznie
w Krakowie	24 koron	12 koron	6 kor.	2 kor.
w Austro-Węgrzech:				
z jednorazową przesyłką poczt.	32 „	16 „	8 „	2 „ 70 h.
z dwurazową „ „	38 „	19 „	9 „ 50 h.	3 „ 20 „
w Państwie Niemieckiem	36 „	18 „	9 „	3 „
w innych państwach	48 „	24 „	12 „	4 „

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać wprost do Administracyi „Nowej Reformy“ w Krakowie. Nr. rach. poczt. Kasy Oszczęd. 857.484.

Redakcya: ul. Jagiellońska 10. Administracya: ul. św. Anny 3. — Telefon Redakcyi i Administracyi Nr 41, dla rozmów zamiejscowych 1572.—Rękopisów nadsyłanych Redakcya nie zwraca.

We Lwowie sprzedaż numerów po 6 halerzy: w Biurze dzienników A. Olszewskiego ulica Kilińskiego 2 i w Biurze Plebna, ulica Karola Ludwika 9.

Cena numeru 4 hal., z przesyłką pocztową 6 hal.

Prenumeratę przyjmują:
zamiejscową: Administracya „Nowej Reformy“ i wszystkie urzędy pocztowe; miejscową: Administracya „Nowej Reformy“. — Główna trafika w Rynku. — Agencya J. Hopcasa i A. Salomonowej, ul. Sławkowska 2. — Handel St. Karlińskiego, Sukiennice, Handel Fiałka i Turka, ul. Szewska. Biuro dzienników M. Hupczyca, ul. Wiślna.
Zamiejscową prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) przyjmują: we Lwowie Biura dzienników: A. Buchstab, ul. Karola Ludwika L. 21. — S. Sokołowski, Pasaż Hausmana 9. — W Przemyślu Krug. — W Jarosławiu A. Amster. — W Tarnowie M. Rockach. — W Wiedniu: Hermann Goldschmied (sprzedaż pojedynczych numerów), I Wollzeile 6. — M. Dukes Nachf., Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurcie n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wrocławiu). — R. Mosse (także w Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberdze). — H. Schalek (Wollzeile). — W Paryżu Société Mutuelle de Publicité A. Lorette, directeur, Rue Rougemont 14.
Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje Administracya „Nowej Reformy“ za opłatą od miejsca wiersza drobnem pismem (petit) za pierwszy raz 20 h., za każdy następny raz po 15 h. - Nadesłane po 80 h. od wiersza za każdy raz.
Głosy publiczne po 2 kor. od wiersza. Układ tabelaryczny, cyfrowy, skomplikowany, pierwszy raz 40 hal.
Załączniki do „Nowej Reformy“ (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia itp.) przyjmuje się za cenę 2 kor. od 100 egz. dla zamiejscowych, a 1 kor. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratorów.

Samorząd miejski w Królestwie.

(Telegr. „N. Reformy“.)

Petersburg, 7 grudnia.

Duma państwowa obradowała wczoraj nad przedłożeniem w sprawie miejskiego samorządu w Królestwie Polskiem. **Projekt odnośny ustanawia wybory w 3 kuryach, mianowicie kuryę Rosyan, kuryę żydowską i kuryę reszty ludności (!!) Urzędowym językiem organów samorządu ma być język rosyjski,** jednakże debaty mają być prowadzone i po polsku, przyczem przewodniczący ma tłomaczyć mowy na język rosyjski, jeżeli nie wszyscy rozumieją polski.

Poseł Benigsen imieniem październikowców przemawiał za projektem.

Poseł Babski oświadczył imieniem Koła polskiego, że postanowienia projektu co do praw języka polskiego dają zbyt wielkie pełnomocnictwa rządowi i nie odpowiadają oczekiwaniom ludu polskiego. Mimo to Koło polskie nie chce proponować żadnych zmian, aby nie opóźniać przyjścia ustawy do skutku.

Pp. Maslennikow (progresista) i Szczedkin (kadet) protestowali przeciw ograniczeniu praw żydów w przedłożeniu, dalej przeciw stworzeniu kuryi narodowościowych i przeciw postanowieniu, że rząd może samorząd na przeciąg dwóch lat zawiesić i zastąpić go zarządem administracyjnym.

Kwestya praw żydów wywołała jeszcze oświadczenia posłów żydowskich i polskich.

Pos. Jaroński (Polak) oświadczył, że Koło polskie uważa rozszerzenie praw żydów w miastach Królestwa Polskiego za niemożliwe, bo skoro w innych częściach państwa te prawa są ograniczone, przyszłoby do zaboru polskich miast przez żydów. Kwestya żydowska zaostrza się dziś także w Królestwie Polskiem.

Pos Friedmann (żyd) zauważył, że Polacy do żadnej z trzech Dum nie dopuścili żydów z obszaru nadwiślańskiego. Sława ludu polskiego wcale nie urośnie przez zgodę Polaków na ograniczenie praw żydów.

Socyalni demokraci oświadczyli, że głosować będą przeciw przedłożeniu.

Dyskusyę generalną zamknięto i przyjęto wniosek przejścia do szczegółowej, którą postanowiono odroczyć do poniedziałku.

W piątek i w sobotę ma Duma obradować nad przedłożeniem w sprawie chełmskiej

Przedłożenie sędziowskie.

(Telefonem).

Wiedeń, 7 grudnia.

Wczoraj rozdano w Izbie posłów przedłożenie rządowe w sprawie sędziów. — Postanowienia tego projektu ustawy na ogół zgadzają się z odpowiedniemi postanowieniami powszechnej pragmatyki służbowej.

Najważniejszą różnicę przedstawia § 23 o posłuszeństwie służbowem, które u sędziów, ze względu na ich stanowisko, musi być o tyle zniesionem, o ile sędzia ma konstytucyjnie zagwarantowaną niezawisłość sędziowską. O ile sędzia wykonuje swój urząd sędziowski, podlega tylko ustawom, albo rozporządzeniom, wydanym na podstawie ustawy i uznanym za ważne. Ponadto obowiązek posłuszeństwa, zwłaszcza wobec wskazówek ze strony przełożonego, nie istnieje.

Co do praw sędziów przedłożenie na ogół zawiera takie same postanowienia, jak pragmatyka służbowa dla innych urzędników. Do sędziów odnoszą się te same postanowienia o posuwaniu do wyższych klas płacy. — Projekt znosi bezpłatną służbę praktykantów sądowych w zupełności i ustanawia w drodze ustawodawczej pobieranie płac, zamiast dotychczasowych, ustanowionych drogą rozporządzenia, stypendyów. Przepisy o płacach auskultantów stwarzają także dla tej grupy urzędników poza systemem rang czasowe posuwanie do wyższej klasy płacy.

Przez podwyżkę adjutów z 1600 na 2600 K uwzględniono, o ile możności, życzenia auskultantów. Różnica między przedłożeniem o sędziach a pragmatyką służbową polega także na tem, że stanowisko sędziego w IX. klasie rangi ma być uzyskane nie przez posunięcie czasowe, ale za pomocą swobodnej nominacyi, ponieważ tylko w ten sposób możliwym jest odpowiedni staranny wybór na stanowisko samodzielnego sędziego. Przez to jednakże sędziowie nie mają być gorzej traktowani, niż inni urzędnicy. Zapewnione im jest posuwanie czasowe aż do VII. rangi w tych samych terminach, jak i innym urzędnikom.

Nowością w ustawie jest wprowadzenie granicy wieku dla sędziów, mianowicie po dojściu 70 lat muszą oni przechodzić w trwały stan spoczynku. Przepisy o organizacyi sędziów dyscyplinarnych pozostają w całej rozciągłości nadal w mocy. Nowem jest postanowienie, że przeciwko sędziom, będącym członkami ciał ustawodawczych, możliwem jest postępowanie dyscyplinarne podczas trwania sesyi tylko za zgodą dotyczącej Izby poselskiej. Niedobrowolne przeniesienie sędziego w stan spoczynku z powodu zmian w organizacyi sądów ma być w przyszłości wykluczonem, jeżeli zmiana w organizacyi polega tylko na utworzeniu nowego sądu, poszczególnych posad, lub zmianie okręgu sądowego. Prawa przenoszenia na inne stanowisko służbowe nie zrzeka się natomiast rząd w tych wypadkach. Inne wypadki, w których sędziowie wbrew swej woli na inne posady mogą być przenoszeni, polegają na dotychczasowych przepisach.

Przeciw wojnie Austryi z Włochami.

(Telefonem.)

Wiedeń, 7 grudnia.

Na wczorajszem posiedzeniu Izby posłów zgłoszono trzy interpelacye, dotyczące pośrednio lub bezpośrednio sprawy ustąpienia szefa sztabu generalnego Conrada Hötzendorfa i niebezpieczeństwa wojny austryackiej.

Pos. Heilinger w zapytaniu do prezydenta wskazał na doniesienia, jakie się pojawiły w dziennikach w sprawie ustąpienia szefa sztabu generalnego, a według których Austrya tylko dzięki roztropnej pieczy naszego monarchy uniknęła wojny i zapytał prezydenta, czy jest gotów z powodu tego rozstrzygnięcia monarchy wyrazić u stóp tronu głęboko odczutą podziękę ludów Austryi.

Wicepr. Conci oświadczył, że zapytanie to nie należy do kompetencyi Izby posłów, nie może więc udzielić na nie odpowiedzi.

Poseł Fink (chrześc.-społ.) i tow. zgłosili interpelacyę do prezydenta gabinetu z zapytaniem, czy prezydent gabinetu jest gotów w porozumieniu z ministrem spraw zagranicznych dać Izbie posłów, a tem samem całemu ogółowi jasny obraz stosunku monarchii do innych mocarstw, specyalnie do mocarstw trójprzymierza. — Interpelanci wskazują, że prasa krajowa i zagraniczna z okazyi ustąpienia bar. Conrada przyniosła komentarze, które dotykają żywotnego nerwu pokojowego rozwoju Europy i naruszają uprawnione dalsze trwanie sojuszu między Austro-Węgrami i Włochami.

Pos. Adler i tow. zgłosili interpelacyę do prezydenta gabinetu, **czy rząd miał jaki wpływ na dymisyę Hoetzendorfa i czy rząd zwróci z całym naciskiem uwagę panujących, że ludy Austryi pragną jak najbardziej pokojowych i przyjaznych stosunków z Włochami i że** wszelka próba polityki wojennej natrafiłaby na najgwałtowniejszy opór ludów i przedstawicieli ludów.

Sejm węgierski a ustąpienie szefa sztabu.

(Telegr. „N. Reformy“).

Budapeszt, 7 grudnia.

Na końcu wczorajszego posiedzenia Sejmu hr. Apponyi uzasadniał interpelacyę w sprawie ustąpienia szefa sztabu generalnego bar. Conrada Hötzendorfa. Wskazał przedewszystkiem na niebezpieczeństwo wojny, o którem oficyalnie mówiono z niebywałą dotąd otwartością i w parlamencie niemieckim i w Izbie gmin angielskiej. Jeżeli więc dziś w Austro-Węgrzech wyłoniła się sprawa, dowodząca, że podstawy naszej polityki zagranicznej są zagrożone, to Sejm węgierski musi zażądać urzędowego oświadczenia o rzeczywistej sytuacyi, tembardziej, że ta dymisya miała zagadkowe tło polityczne, o czem pisano nawet w prasie zagranicznej. Zresztą z komunikatu oficyalnego wynika, że dymisyę wywołała różnica zdań między ministrem spraw zagranicznym, a szefem sztabu w kwestyach polityki zagranicznej. Wyjaśnienie jest tem potrzebniejsze, że ów minister jest odpowiedzialny za politykę zagraniczną, i że należy wyjaśnić stosunek szefa sztabu do wspólnego ministra wojny i do obu ministrów obrony krajowej.

Jeżeli pogłoski o politycznem tle tej dymisyi są słuszne, to niechże Sejm dowie się, jakie to różnice zdań do niej doprowadziły i czy prawdą jest, że górę biorą wpływy, przypisywane br. Conradowi; jeżeli zaś tak jest, czy prawdą jest, że podstawy naszej polityki trójprzymierza są zagrożone. Ponieważ zaś prezydent ministrów na interpelacyę mowcy w sprawie tripolitańskiej wyraźnie oświadczył — a mógł to uczynić tylko w porozumieniu z Włochami — że Włochy nie myślą o rozszerzeniu wojny, to i z tego powodu koniecznem jest poznać faktyczny stan sprawy.

Interpelacyę przekazano prezydentowi ministrów.

Z komisyi drożyźnianej.

(Telefonem).

Wiedeń. W komisyi drożyźnianej przyjęto wniosek dodatkowy pos. Rennera, wedle którego zasady ustępu 1 § 51 ordynacyi przemysłowej mają być także zastosowane do ustanowienia taryf maksymalnych dla środków żywności.

Przyjęto wniosek pos. Schöpfera, wzywający rząd do wniesienia jak najrychlej projektu ustawy przeciw wyzyskowi na polu obrotu gotówką.

Pos. Werstovsek referował o wnioskach subkomitetu w sprawie handlu pośredniczącego. Do wniosków subkomitetu zgłoszono szereg wniosków dodatkowych, między innemi p. Wróbel wniosek, wzywający rząd do wydania odpowiednich zarządzeń, aby w każdej gminie galicyjskiej raz w tygodniu przed targiem ceny bydła żywego wedle cen targowych krakowskich względnie lwowskich publikowano, a także na placu targowym w sposób widoczny uwidoczniano. W dyskusyi brał udział i pos. Zieleniewski.

Dyskusyę nad wnioskami subkomitetu przerwano i postawiono dyskusyę nad podwyższeniem cen spirytusu na pierwszy punkt porządku dziennego dzisiejszego posiedzenia.

Przygotowania do delegacyi.

(Telefonem.)

Wiedeń. W ministerstwie spraw zagranicznych zebrała się wspólna konferencya ministeryalna pod przewodnictwem ministra spraw zagranicznych Aehrenthala, w której wzięli udział wspólni ministrowie, obaj prezydenci ministrów, obaj ministrowie skarbu i komendant marynarki. Konferencya zajmowała się pracami przygotowawczemi dla delegacyi, które zbiorą się z końcem grudnia w Wiedniu i mają uchwalić prowizorym wspólnego budżetu.

Krótka sesya delegacyjna projektowana jest na czas między Bożem Narodzeniem a Nowym Rokiem dla zezwolenia prowizoryum budżetowego

O język urzędowy w Czechach.

(Tel. „N. Reformy“).

Wiedeń. Pod przewodnictwem ministra spraw wewnętrznych rozpoczęła się wczoraj ustna ekspertyza w sprawie uregulowania języka przy krajowych władzach w Czechach. Minister przedłożył przedstawicielom wielkiej własności i obu stronnictw narodowych ogólne zestawienie kwestyj, które mają być punktami wyjścia. Zestawienie to i dołączony materyał statystyczny przyjęli przedstawiciele stronnictw „ad referendum“. Zewsząd wyrażono zgodę na to, by charakter konferencyi był poufny i nieobowiązujący.

Obrady nad ustawą urzędniczą.

(Telefonem.)

Wiedeń, 7 grudnia.

W komisyi dla urzędników państwowych sprawozdawca pos. Hofman przedłożył tekst §§ 82 i 83, sformułowanych na podstawie ustaw zasadniczych. Paragrafy te dotyczą przenoszenia urzędników. Według tej propozycyi urzędnik w obrębie tej samej gałęzi, do której etatu należy, może być na własną prośbę albo też ze względów służbowych przeniesiony na inną posadę.

Minister Heinold sprzeciwił się temu wnioskowi i oświadczył, że rząd obstaje przy tekście przedłożenia rządowego i musi zastrzedz sobie prawo swobodnego przenoszenia urzędników. Co najwyżej może przyjąć rząd stylizacyę w tym duchu, aby prawo przenoszenia ograniczono do obrębu tej władzy, która dokonała ostatniej definitywnej nominacyi urzędnika.

Sprawozdawca zmodyfikował swoją poprawkę w tym duchu, poczem paragr. 82 i 83 przyjęto w brzmieniu, poprawionem przez sprawozdawcę.

Komisya załatwiła zawieszone onegdaj paragrafy o składzie senatów dyscyplinarnych. Nowe brzmienie uwzględnia zasadę współudziału członka wybieralnego.

Sprawa sług państwowych.

Następnie komisya rozpoczęła obrady nad działem dotyczącym sług państwowych. Przy paragrafie, ustalającym, że spoczynek niedzielny należy przyznawać sługom państwowym, o ile na to pozwalają nieodzowne potrzeby służbowe, pos. Tomsik i Hofman wnieśli, aby słudze, któremu nie przyznano spoczynku niedzielnego, przyznawano jeden dzień wolny w następującym tygodniu, lub też odpowiednie wynagrodzenie. Przedstawiciel rządu sprzeciwił się tej poprawce. Z powodu posiedzenia Izby posiedzenie przerwano.

Komisya załatwiła wkońcu §§ 199—207 przeważnie zgodnie z projektem rządu. Przyjęto wniosek Tomsika, by służącym za robotę nadprogramową przysługiwało wynagrodzenie, które ma być ustalone w drodze rozporządzenia.

Dłuższa dyskusya wywiązała się nad § 208 do 210 w sprawie płac. Wnioski co do zmiany zgłosili pp. Waldner i Forstner. Przedstawiciel rządu szef sekcyi Gałecki oświadczył, że wnioski te stawiają tak wielkie „plus“ zapotrzebowania, że rząd nie może ich przyjąć.

Następne posiedzenie dziś rano.

O włoski fakultet prawniczy.

(Telefonem).

Wiedeń, 7 grudnia.

Komisya budżetowa rozpoczęła po posiedzeniu Izby obrady nad przedłożeniem w sprawie włoskiego fakultetu prawniczego. Poseł Pittoni zastrzegł się przeciw próbie przewlekania tej sprawy, którą komisya już w ubiegłej sesyi załatwiła. Pos. Conci skarżył się na to, że chodzi tu o zrestytuowanie stanu posiadania włoskiego. Kilkuset włoskich studentów nie może wynarodowić miasta Wiednia. Załatwienie sprawy będzie tylko aktem sprawiedliwości.

Wniosek Wolffa, by zamknąć posiedzenie, odrzucono 28 przeciw 6.

Przeciw Włochom.

Pos. Erler oświadczył, że całym naciskiem musi wystąpić przeciw utworzeniu włoskiego wydziału prawniczego gdziekolwiek. Jest to żądanie czysto polityczne, dla którego załatwienia najmniej nadaje się chwila dzisiejsza ze względu na sytuacyę zagraniczną i na nader dziwny stosunek, w jakim Włochy jako t. zw. sojusznik stoją do Austryi. Nie Austrya prze do wojny z Włochami, przeciwnie Włochy zajmują stanowisko nieprzychylne wobec Austryi. Zresztą Włosi zachowaniem się swojem w aferze tripolitańskiej, zwłaszcza okrucieństwami wobec bezbronnych Arabów, zmusili wszystkich do zmiany dotychczasowej dobrej opinii o Włochach jako państwie kulturalnem. W Austryi zaś Włosi są pod względem gospodarczym tak zacofani, że nie mogą uchodzić za żywioł tak kulturalny, iżby wypełnianie ich życzeń co do fakultetu musiano traktować jako konieczność nieodzowną.

Poseł Wolff postawił wniosek o zamknięcie posiedzenia. Przeciw głosowało 23, za 1, okazał się więc brak kompletu, mianowicie wielu niemieckich posłów opuściło salę. Posiedzenie zamknięto.

Pos. Erler mówił dwie i pół godziny. Mowa ta miała charakter obstrukcyjny.

Z Rady państwa.

(Telefonem.)

Wiedeń, 7 grudnia.

Na wczorajszem posiedzeniu Izby posłów odesłano do komisyi przedłożenie rządowe w sprawie zawieszania kurateli i przystąpiła do pierwszego czytania noweli do ustawy górniczej.

Przemawiał pos. Ellenbogen, poczem zabrał głos pos. Zarański. — Omawiał on uchwałę komisyi drożyźnianej w sprawie ceny węgla i wskazał, że niektóre uchwały mogą tylko utrudnić sprawę, zamiast wyjaśnić i że wiele z tych uchwał wogóle nie jest możliwych do przeprowadzenia. — Co do przedłożenia, będącego w dyskusyi, to Koło polskie naogół zgadza się na nie, ponieważ jest zdania, że wpływ państwa na wydobywanie węgla i tworzenie cen musi być w ogólnym interesie rozszerzony. Polacy wprawdzie, jako autonomiści, powitaliby z radością, gdyby nie państwo, lecz kraje miały prawo poszukiwania i wydobywania węgla, jednak nie chcą wywoływać politycznych trudności. Polacy domagać się jednak muszą wyjaśnień od rządu, dlaczego państwo ma mieć prawo wydzierżawiania obszarów węglowych osobom trzecim, gdyż to wyklucza inicyatywę prywatną, której zawdzięczamy cały rozwój górnictwa węglowego. Musi się zastrzedz, że przy wydzierżawianiu tych obszarów państwo musi wysłuchać reprezentacyi krajowej, a z kontroli nie może być wykluczony parlament. Najlepiej byłoby przyznać państwu prawo wydzierżawiania na czas ograniczony.

Następnie mowca podniósł, że geologiczny zakład państwowy pracuje praktycznie zbyt mało i że należałoby koniecznie przeprowadzić jego decentralizacyę.

Jeżeli państwo — mówił dalej — pragnie mieć rzeczywisty wpływ na wydobywanie węgla, to nie osiągnie tego przez nowelę. Należy żądać, by państwo już dziś postarało się o wejście w posiadanie kopalń i rozległych kompleksów kopalnianych. W tym kierunku zwrócił uwagę na wielką ilość węgla kamiennego w Galicyi, czemu państwo nie poświęca należytej uwagi. Wiercenia ostatnich czasów wykazały, że krakowskie zagłębie węglowe ma nieprzebrane bogactwo. Mowca zwraca dalej uwagę na istnienie soli potasowej w Galicyi i na ogromny rozwój przemysłu soli potasowej w Niemczech. Austrya ma wszelki powód zwrócić swą uwagę również na ten przemysł.

Wkońcu polemizował z wywodami p. Ellenbogena i oświadczył, że upaństwowienie górnictwa węglowego w obecnej chwili już ze względów na stojące do rozporządzenia środki państwowe jest utopią. Zresztą monopol państwowy na tem polu zawiera w sobie niejedno niebezpieczeństwo. W każdym razie Izba przy zbadaniu tego przedłożenia kierować się powinna tylko względami rzeczowemi. (Oklaski na ławach polskich).

Przedłożenie przydzielono komisyi gospodarczej.

Po przydzieleniu bez dyskusyi do komisyi należytościowej mniejszego przedłożenia w sprawie Dalmacyi, kontynuowano dyskusyę nad wnioskiem nagłym pos. Körnera w sprawie mianowań sędziowskich.

Po kilku interpelacyach (podajemy je na innem miejscu. Przyp. red.) posiedzenie zamknięto.

Następne posiedzenie dziś. Na porządku dziennym: trzecie czytanie prowizoryum budżetowego.

Proces o milionowy spadek.

(Telefonem.)

Szczegóły w sprawie rewelacyj hr. Dzieduszyckiego.

Lwów, 7 grudnia.

Z listów, przedłożonych przez hr. Maurycego Dzieduszyckiego, wydrukowała wczoraj „Gazeta Poranna“ list, pisany przez dra Tennera ze Swinemünde do jednego z kolegów, który prowadził sprawę Boguckich. W liście tym pisze dr Tenner między innemi, że spotkawszy się ze swoim sąsiadem przy czarnej kawie, przedłożył mu uchwałę tarnopolską, pismo prezesa Koła (Głąbińskiego) i pismo Hinzego. Dalej mówi Tenner w tym liście o jakimś hofracie, który ma tę sprawę jeszcze załatwić i powiada, że skoro ten hofrat będzie pozyskany dla tej sprawy i przemówi na sesyi, to podziała na wszystkich.

Po południu pojawił się w dziennikach list adwokata dr Ostermanna do adwokata Auschnitta również w tej sprawie

Na wczorajszej rozprawie zabrał głos dr Tenner, który oświadczył, że listy, ogłoszone w dziennikach, są nieprawdziwe i do rozprawy nie przedłożone. Dr Tenner nazwał to wpływaniem na sędziów i sumienia sędziowskie i atakował prasę, która te rewelacye zamieszcza. Wkońcu prosił przewodniczącego, aby zaznaczył z urzędu, że podobnych listów obecna rozprawa nie zna.

Przewodniczący oświadczył, że o ile wie, artykuły te nie były umieszczane pod sprawozdaniem sądowem „Gazety Porannej“, tylko osobno od redakcyi.

Dr Tenner bronił następnie Głąbińskiego i powiedział, że zarzuty, któremi go atakują, są nieprawdziwe, a jego interwencyę wyjaśniał w ten sposób, że w pierwszym procesie w tej sprawie pewne sfery wpływały na tok postępowania. Głąbiński wmięszał się w to i w innych sferach miarodajnych wpływał w tym kierunku, aby przeszkodzić temu terorowi, wywieranemu na sąd.

Po odczytaniu w dalszym ciągu protokołów zeznań świadków, obciążających mocno Beluchowskiego, Beluchowski zapytany, czy zeznania te są prawdziwe, oświadczył, że to wszystko jest kłamstwem. Na tem postępowanie dowodowe zakończono; dziś rano zaczną się przemówienia prokuratora i obrońców.

Abdykacya regenta Chin.

(Telegr. „N. Reformy“).

Pekin. Doniesienie niemieckiego Tow. kablowego. **Książe regent abdykował;** otrzyma on apanaże roczne po 50.000 taelów. Prezydent ministrów i ministrowie odpowiedzialni są teraz za wszystkie czynności rządu.

Podczas małoletności cesarza, opiekunami jego będą wielcy sekretarze Shijh-hsü i Hsu-Shijhchang.

Pekin. Biuro Reutera potwierdza wiadomość o ustąpieniu księcia regenta i dodaje, że cesarzowa-wdowa i cesarz udzielają audyencyj i wypełniają funkcye ceremonialne.

Rząd wojskowy w Nankinie.

Londyn. „Morning Post“ donosi z Szangaju: Zgromadzenie delegatów 14 prowincyj oświadczyło się za utrzymaniem tymczasowego rządu wojskowego z siedzibą w Nankinie. Generalissimusem wybrano Huangsziego, a Liuanczenga drugim komendantem. Z głównej kwatery w Wuczang donoszą, że rewolucyoniści w Kinkiang którzy maszerują, aby przerwać linię kolejową z Pekinu do Hankau, osiągnęli punkt, leżący w odległości 12 mil od linii kolejowej.

Bankructwo Chin.

Pekin. (B Reutera). Z poselstw słychać w drodze półoficyalnej, że Chiny prawie zbankrutowały. Upadek handlu i przemysłu wywoła jeszcze w zimie ogromną nędzę. Tymczasem szerzy się duch bezprawia wewnątrz kraju. Dlatego należy zapobiedz temu, by żołnierze, którzy nie otrzymali żołdu, musieli coraz liczniej przystępować do band łupiezkich. Oddziały nadzwyczajnych straży poselskich przybywają codziennie. Liczba wojsk obcych w Pekinie wynosi już przeszło 2000.

Perskie ultimatum.

(Telegr. „N. Reformy“).

Londyn, 7 grudnia.

Do „Morning Post“ telegrafują z Teheranu: **Persya postawiła wczoraj Rosyi ultimatum, w którem żąda, aby wojska rosyjskie nie posuwały się poza Kazwin i aby Rosya zaniechała** ewentualnego zamiaru wysyłki nowych wojsk do Persyi. Termin, wyznaczony przez Persyę, wynosi 30 godzin. W razie niezastosowania się do ultimatum, grozi Persya represaliami.

Wojna włosko-turecka.

(Telegr. „N. Reformy“).

Walki koło Benghazi.

Konstantynopol. Ministerstwo wojny ogłasza: Włoska flota bombardowała 26 z. m. urząd telegraficzny w Brik na wybrzeżach Benghazi, 28 zniszczyła urząd telegraficzny w Kazri Achme i urząd cłowy w Misrita, 30 zbombardowała Suara i zniszczyła koszary, gmach rządowy i część miasta. 2 grudnia ostrzeliwali Włosi pozycye tureckie i obsadzili pagórek Zaat na wschód od fortu Mezri. Kawalerya turecka odparła ich. Włosi ponieśli znaczne straty i cofnęli się na pierwotne pozycye.

Turcya nie chce pokoju.

Konstantynopol. „Sabah“ zaprzecza jakoby Porta czyniła u mocarstw kroki celem zawarcia pokoju.

Nowe włoskie pułki ekspedycyjne.

Medyolan. „Avanti“ donosi z Neapolu: W tych dniach wyruszy do Tripolisu nowy korpus ekspedycyjny w sile 10.000 żołnierzy. W porcie stoi 9 parowców transportowych, gotowych do zabrania na pokład 3 pułków piechoty, 2 pułków artyleryi i 700 jeźdźców.

O otwarcie Dardaneli.

Konstantynopol. Zapewniają, że nota rosyjska żąda wolnego przejazdu przez Bosfor i

Dardanele jedynie dla rosyjskich okrętów wojennych — natomiast co do okrętów wojennych innych państw ma być utrzymany „status quo“.

Berlin. Z Petersburga donoszą: „Nowoje Wremia“ dowiaduje się z ministerstwa spraw zagranicznych, że rząd rosyjski nie prowadzi urzędowych rokowań z rządem tureckim w sprawie Dardaneli i, że także nic nie wiadomo o prywatnej rozmowie rosyjskiego ambasadora w Konstantynopolu Czarykowa z tureckim ministrem spraw zagranicznych w tej sprawie.

Kronika lwowska.

(Telefonem).

Lwów, 7 grudnia.

Pogrzeb śp. Walewskiego. Wczoraj po południu odbył się tu pogrzeb śp. Adolfa Walewskiego. Trumnę nieśli z domu żałoby koledzy zmarłego. Przy wynoszeniu zwłok z domu chór teatralny odśpiewał pieśń żałobną, poczem kondukt ruszył pod teatr, gdzie przemówił imieniem kolegów zmarłego p. Józef Chmieliński, poczem zabrał głos dyr. Heller, który w rzewnych słowach pożegnał zmarłego.

Po przemowach złożono trumnę na karawanie i odprowadzono zwłoki na dworzec kolejowy, skąd nastąpiła eksportacya do Krakowa.

W Krakowie zwłoki ś. p. Adolfa Walewskiego złożone zostaną w grobowcu familijnym na cmentarzu rakowickim w piątek po południu.

O bezpieczeństwo publiczne we Lwowie. „Gazeta Wieczorna“ ogłasza rozmowę z dyrektorem policyi lwowskiej w sprawie ostatnich napadów bandyckich we Lwowie. Dyrektor oświadczył, że wprawdzie stosunki bezpieczeństwa we Lwowie w ostatnim czasie się pogorszyły, ale w porównaniu z innemi miastami nie są tak złe. Wogóle we Lwowie jest mało policyi. Dyrektor zwrócił się w tej sprawie do rządu, który polecił mu zaprojektować w tej sprawie z gminą miasta Lwowa. Poprawa stosunków bezpieczeństwa może nastąpić tylko po reorganizacyi policyi i przyłączeniu do Lwowa przedmieść, gdzie dotąd ukrywają się bezkarnie bandyci. Ważnym czynnikiem byłby też w tym kierunku Dom poprawy i przymusowej pracy. Policyanci lwowscy skutkiem ostatnich napadów pełnią służbę po 72 godzin bez przerwy.

Echa wyborów pos. Breitera. Wczoraj odbyła się przed trybunałem karnym rozprawa przeciw Mauryszemu Kleinstockowi o zbrodnię gwałtu publicznego. Rozprawa ta była echem ostatnich wyborów do Rady państwa we Lwowie.

Dnia 12 czerwca b. r. odbyło się w ratuszu lwowskim zgromadzenie przedwyborcze stronników kandydata na posła dr. Battaglii. Przed ratuszem zebrało się wielu stronników Breitera. Ponieważ zachodziła obawa, że stronnicy Breitera napadną na zwolenników Battaglii, policya zamknęła ulicę Ruską. Gdy jednak uczestnicy zgromadzenia zaczęli wychodzić z ratusza, padł na nich z za kordonu policyjnego grad kamieni, które wiele osób zraniły. Jednym z rzucających kamienie był Kleinstock, którego aresztowano.

Kleinstocka skazano na 6 miesięcy więzienia, obostrzonego postem.

Kronika.

Kraków, czwartek 7 grudnia.

Kalendarzyk kościelny: Wig. Ambrożego.

Prognoza stacyi meteorologicznej w Wiedniu: Przeważnie pochmurno, trochę cieplej, niepewna pogoda, połudn.-wschodni mierny wiatr.

Teatr miejski imienia Słowackiego: „Legion“.

Otwarcie wystawy współczesnej polskiej sztuki kościelnej im. ks. Piotra Skargi.

Koncert Szwarcensteina o pół do 8 wiecz., w starym teatrze.

Wieczór listopadowy w „Sokole“ podgórskim o pół do 8 wiecz.

Wieczór projekcyjny w Towarzystwie fotografów-amatorów w lokalu przy ul. Karmelickiej 15, o pół do 7 wiecz.

Posiedzenie krakowskiej Rady miejskiej o 5 wiecz.

Posiedzenie Rady miejskiej w Podgórzu o 6 wiecz.

Odczyt p. Maurizio: „O stanie politechnik w Austryi“ w Tow. technicznem (ul. Straszewskiego 28) o 7 wiecz.

Wystawa gwiazdkowa w domu Towarzystwa technicznego (ul. Straszewskiego l. 28).

Wystawa etnograficzna otwarta od godz. 11 do 1 w południe przy ul. Studenckiej pod l. 7.

Teatr miejski we Lwowie: „Cyganerya“.

Akcya w sprawie Chełmszczyzny wszczęta w Krakowie dzięki inicyatywie Polskiego Towarzystwa demokratycznego w realne stadyum. Na wczorajszem posiedzeniu komisyi parlamentarnych obu klubów demokratycznych w Radzie miejskiej uchwalono na wniosek r. m. dr Bandrowskiego odbyć osobne posiedzenie Rady miejskiej w poniedziałek 11 b. m., poświęcone wyłącznie sprawie wyodrębnienia Chełmszczyzny. Postanowiono dążyć do ułożenia wspólnych rezolucyj, tak, by posiedzenie to było poważnym protestem ze strony Rady miasta Krakowa przeciw grożącemu narodowi polskiemu bezprawiu.

Równocześnie wysłało prezydyum Towarzystwa demokratycznego zaproszenia do prezydyów wszystkich stronnictw politycznych, działających na terenie krakowskim, celem naradzenia się nad urządzeniem wiecu w sprawie chełmskiej. Można mieć uzasadnioną nadzieję, że dojdzie do jednolitej akcyi w tej sprawie i że szerokie warstwy Krakowa zainteresują się tak ważną kwestyą. Zebranie to odbędzie się w piątek, dnia 8 b. m. o godz. 12 w południe w Towarzystwie demokratycznem (plac Szczepański l. 3).

Z Akademii umiejętności w Krakowie. Posiedzenie wydziału filologicznego odbędzie się w poniedziałek dnia 11 b. m. o godz. 5 po południu. Porządek dzienny: 1) członek K. Morawski: Uwagi o Korneliuszu Neposie; 2) członek J. Tretiak: Bohdan Zaleski i Towarzystwo demokratyczne. Potem odbędzie się posiedzenie ściślejsze.

Tow. ochrony piękności Krakowa donosi nam, że w domu pod l. 17 w Rynku głównym przy urządzaniu nowego frontonu sklepowego poczęto burzyć filar starego pięknego portalu. Magistrat i konserwatorowie nie powinni dopuścić do zupełnego zniszczenia portalu, jeżeli ten portal jest istotnie pięknym i istotnie zabytkiem.

Na Orłowę. Na „podwieczorku“ dzisiejszym miejskiej szkoły gospodarstwa domowego w salach Resursy urzędniczej śpiewać będzie między innemi p. Boczarska z Chochorowskich, uczenica szkoły muzycznej p. Sienkiewicz-Deszkiewiczowej. Reszta biletów (po 1 K 10 h krzesło na sali, 66 h wstęp na salę, 44 h galerya) do nabycia przed godziną 5 u wstępu na salę.

Muzyka kościelna. W uroczystość Niepokalanego Poczęcia N. M. P. w kościele maryackim w czasie sumy pontyfikalnej o godz. 10, chór miejscowy mieszany wykona mszę Zangla D-dur z organem i towarzyszeniem orkiestry 13 p. p., na Ofertoryum odśpiewa p. Godulowa solo „Ave Maria“ Gounoda z towarzyszeniem harfy, skrzypiec i organu.

Chór przemysłowców i rękodzielników odśpiewa w ten dzień w kościele św. Marka o godz. 10 rano mszę Zangla na cztery głosy męskie. Na Offertorium odśpiewa p. Wierzbicka solo „Ave Maria“ Gounoda. Na skrzypcach grać będzie solo p. Kowicki.

Krakowskie Towarzystwo Esperantystów, chcąc zapoznać kształcącą się młodzież z zasadami języka międzynarodowego wobec odbyć się mającego wszechświatowego kongresu esperantystów w r. 1912, urządza dla niej specyalny bezpłatny kurs tego języka. Zgłoszenia przyjmuje się w lokalu Klubu (Plac Maryacki l. 3 II p.) codziennie w godzinach wieczornych od pół do 7 do 8.

Walka dyaków. Ze Stanisławowa telefonują nam: Dwóch dyaków, wychodząc z tutejszej cerkwi, posprzeczało się. — W czasie sprzeczki dyak Stefan Herasymów uderzył kolegę-dyaka Dmytra Kamińskiego tak silnie w głowę, że rozbił mu czaszkę, poczem pobił żonę Kamińskiego, która spieszyła z pomocą mężowi. Kamińskiego przewieziono do szpitala. Stan jego beznadziejny.

„Teatr polski“ w Warszawie. Z Warszawy telegrafują nam: Krakowianin, dr Schifman, pokonawszy mnóstwo trudności, otrzymał koncesyę na budowę i prowadzenie prywatnego teatru pod nazwą „Teatr polski“. Dr Schifman przystępuje natychmiast do budowy gmachu. Przy sfinansowaniu i przeprowadzeniu tej akcyi bierze żywy udział Tomasz hr. Potocki.

Mianowania i przeniesienia. Wyższy sąd krajowy w Krakowie nadał auskultantowi lwowskiego wyższo-sądowego okręgu Janowi Ryglowskiemu posadę auskultanta w swoim okręgu, i zamianował auskultantami praktykantów sądowych Henryka Rzącę, dra Adolfa Urbana, Mikołaja Stadnyka i Ignacego Szczęka.

„Wiener Ztg“ ogłasza: Minister oświaty zamianował dyrektora szkoły ludowej w Boguminie-Dworcu Pawła Kozdonia szkolnym inspektorem powiatowym dla szkół polskich w okręgu Frysztat i Frydek-wieś.

Sprawy miejskie.

Podatek automobilowy. — Seminaryum dla kandydatek na nauczycielki gospodarstwa domowego w Krakowie.

Na dzisiejszem posiedzeniu Rady m. Krakowa przedstawiony będzie projekt ustawy w sprawie poboru myta od automobilów w naszem mieście.

Opłaty będą następujące:

a) od samochodu osobowego, posiadającego jedną lub dwie ławki do siedzenia, do których zalicza się siedzenie woźnicy (szofera) i od motocyklu z wózkiem 30 hal.;

b) od samochodu osobowego, posiadającego więcej niż dwie ławki do siedzenia, do których zalicza się siedzenie woźnicy (szofera) 60 hal.;

c) od samochodu ciężarowego 80 hal.

Jeśli do samochodu doprzężono wozy dodatkowe, myto w powyższym wymiarze płaci się od każdego doprzężonego wozu stosownie do jego przeznaczenia.

*

Sekcya szkolna postanowiła utworzyć, celem teoretycznego i praktycznego wykształcenia nauczycielek gospodarstwa domowego seminaryum. Instytucya ta powstanie przy miejskiej szkole gospodarstwa domowego, której rzeczą będzie urządzać stosownie do potrzeby z początkiem roku szkolnego we wrześniu, za wiedzą Rady szkolnej krajowej, całoroczny kurs seminaryalny na podstawie planu zatwierdzonego przez ministerstwo robót publicznych. Seminaryum to mieścić się będzie w lokalu szkoły gospodarstwa domowego i korzystać częściowo z jej urządzeń. Dyrekcya szkoły, w porozumieniu z Radą szkolną krajową, ogłosi najpóźniej do 1 maja każdego roku, czy w następnym roku odbędzie się kurs seminaryalny dla kandydatek na nauczycielki gospodarstwa domowego. Najpóźniej do 15 czerwca każdego roku mogą się zgłaszać kandydatki (mają one mieć ukończonych lat 19, ukończoną szkołę wydziałową i gospodarstwa krajowego). Środkami na utrzymanie seminaryum są: opłaty uczenic, subwencye państwowe i krajowe, fundusz gminy miasta Krakowa.

Przedmioty będą następujące: 1) Wykłady i ćwiczenia praktyczne w gospodarstwie domowem: kuchnia, mieszkanie, szycie bielizny, krój, pranie, prasowanie. 2) Gotowanie (nauka praktyczna): a) sposób gotowania dla większej ilości ludzi, gotowanie w kotłach z manometrem; b) potrawy, używane w domach średnio-zamożnych i wyrób chleba domowego; c) pożywienie dla chorych i dzieci małych; d) wyzyskanie resztek i odpadków; e) ćwiczenie praktyczne w konserwowaniu środków żywności; rozmaite sposoby gotowania i smażenia owoców; f) gromadzenie wypróbowanych przepisów kucharskich i dokładne obliczanie kosztów potraw. 3) Metodyka nauki gospodarstwa domowego: wykłady, wypracowania pisemne i ćwiczenia praktyczne. 4) Nauka o środkach spożywczych: chemia w gospodarstwie domowem, przechowywanie i przewóz artykułów spożywczych, proces chemiczny przy pieczeniu, gotowaniu i t. d., przy konserwowaniu; wartość pożywna: najważniejsze środki spożywcze ze świata mineralnego, roślinnego i zwierzęcego, ich produkcya, falsyfikaty i ich cechy rozpoznawcze; konserwy i metody ich przyrządzania, ocena jakości; sezonowa podaż środków spożywczych; postanowienia ustawowe o czasie ochronnym. 5) Rachunkowość domowa. 6) Pomoc doraźna w nagłych wypadkach; hygiena. 7) Zakupno na targu; wycieczki; zakupno na targach ogólnych i specyalnych; zakupno codziennych potrzeb kuchennych; zwiedzanie przedsiębiorstw przemysłowych spożywczych i pokrewnych.

Po ukończeniu seminaryum wydawane będzie świadectwo, uprawniające: 1) do wykonywania obowiązków nauczycielskich w szkołach gospodarstwa domowego i w szkołach gotowania, jakoteż do kierowania szkołami takiemi; 2) do uczenia gospodarstwa domowego w szkołach ludowych i wydziałowych lub kierowania kuchniami szkolnemi; 3) do kierowania gospodarstwem domowem w zakładach publicznych i prywatnych wszelkiego rodzaju, jak przytułki dla sierót, internaty, szpitale itd.

Kierownictwo seminaryum sprawować będzie dyrekcya miejskiej szkoły gospodarstwa domowego. Bezpośredni nadzór należy do sekcyi szkolnej Rady m. Krakowa.

Taksa za egzamin wstępny wynosi 5 koron, wpisowe 5 kor., czesne 200 kor. za kurs całoroczny. Opłata za wikt, czyli koszta materyału potrzebnego do nauki, 150 koron za cały rok. Czesne i opłatę można uiścić w ratach miesięcznych.

Telegramy

z dnia 7 grudnia.

Cesarz.

Wiedeń. Cesarz przyjął wczoraj przed południem inspektora armii bar. Conrada-Hötzendorfa na dłuższem specyalnem posłuchaniu. W południe cesarz pół godziny spacerował w wielkiej galeryi zamku schoenbruńskiego.

Bankiet u ministra Długosza.

Wiedeń. Minister dla Galicyi pos. Długosz dał wczoraj bankiet dla członków Koła polskiego. W bankiecie wziął także udział minister Zaleski, wyższa polska biurokracya i przedstawiciele polskiej prasy. Pierwszy toast wzniósł min. Długosz na cześć prezesa Koła p. Bilińskiego, poczem tenże wśród oklasków toastował na cześć min. Długosza. Szereg toastów zakończy- tradycyjny toast pos. Bojki „Kochajmy się!“

Nie będzie strajku metalowców.

Berlin. Nieporozumienia w przemyśle metalurgicznym, które omal nie spowodowały wielkiego strajku, zostały usunięte.

Z szwajcarskiej Rady związkowej.

Berno. Wiceprezydentem Rady związkowej wybrano prezydenta miasta Szafuzy, wolnomyślnego.

Nowe ofiary lotnictwa.

Londyn. Lotnik Oxley, który przedsięwziął wzlot z pasażerem, Weisem, spadł. Obaj zginęli na miejscu.

Zbrojenia Hiszpanii.

Madryt. Rząd hiszpański postanowił rozszerzyć program budowy floty hiszpańskiej.

Śnieżyce.

Kijów. Południowe linie kolei południowo-zachodnich tak są zawiane śniegiem, że pociągi kursują tylko ze znacznem spóźnieniem.

Odpowiedzialny redaktor i wydawca:
Michał Konopiński.

Ruch przejezdnych.

Kraków, 6 grudnia.

NOWY HOTEL NARODOWY, własność dra Stanisława Adamskiego, ulica Poselska, 22, (gustownie odrestaurowany. Parkiety, światło elektryczne, restauracya, łazienki w miejscu. Pokoje ze światłem od 2 koron wzwyż i stajnia): Jerzy Kaszper z żoną z Michałkowic (Śląsk austr.). Marya Dutkiewicz z Zawiercia (Król. Pol.), Bolesław Targowski z Tokarni, Adam i Wojciech Sawińscy z Żydatycz, Julia Świętosławska z Bogumiłowic, Marya Piekarska z córką z Sosnowca, Wojciech Marona z żoną z Tarnowa, Antoni Dugała, Stanisław Żebrowski z Krakowa, Ali Ben Lhassen z Tangeru (Maroko), Artur de Toma z Berlina, Katarzyna Feill ze Zręczyc, Urszula Gostkowska z Szymbarku, Natalia Fałkowa z Zborówka, Zofia Madejska, Wojciech Kozubski z Myślenic, Joanna Kozakowska z Zawiercia.

HOTEL BELVEDERE, ul. Basztowa, 27, w pobliżu dworca kolej. (pokoje od 2 koron. Łazienki, restauracya i kawiarnia na miejscu): dr Ludomir Lewandowski z Nowego Sącza, inż. Jan Teschinsky z Wiednia, inż. Tadeusz Gliński, Jan Kryńmski z Mielca, Erich Hofmann z Bielska, H. Eisenkraft z żoną z Łukawca, Eugeniusz Zamojski z Kielc, Żygmunt Sercarz z Będzina, Gustaw Rybar z Jasła, Klemens Reischer z Rudnika, Stanisław Randura z Chabówki, Alojzy Reisenfeld z M. Weiskirchen, Karol Pepa z Pragi, Grzegorz Mikołajewicz z Rawy Ruskiej, Wilhelm Makotyn z Łączek Kucharskich, Edmund Kranz z Rzeszowa, Ludwik Gräf z Schwetringen.

Kursa telegraficzne.

Wiedeń, 6 grudnia. Kursa giełdy wiedeńskiej: Losy: a) procentowe: Austryackiego zakładu kredytowego z obl. pro. z roku 1880 3-pro. 299·25. Austryackiego zakładu kredyt. z obl. pro. z r. 1889 3-pro. 277·85. Uregul. Dunaju z 1870 r. 100 złr. 5-pro. 310·—. Węg. Banku hip. po 100 złr. 4-pro. 250·—. Pożyczka serb. prem. po 100 fr. 2-pro. 12?·50. b) bezprocentowe: Budapeszteńskie (Basilica) 5 złr. 38·—. Zakł. kred. dla h. i p. po 100 złr. 509·—. Clary złr. 40 m. k. 185·—. Losy m. Krakowa 20 zł. 101·—. Pożyczka m. Lublany 20 zł. 85·—. Palffy 40 zł. m. konw. —·—. Czerw. krzyża austr. tow. 10 zł. 73·75 Czerw. krzyża węg. Tow. 5 złr. 47·25. Losy fund. arcyksięcia Rudolfa 10 złr. 79·—. Salms 40 złr. m. 292·—. Tureckie oblig. prem. kolei po 400 fr. 238·50. Tureckie oblig. prem. kolei pro. 238·30. Losy kom. m. Wiednia z 1874 roku 510·—.

Berlin, 6 grudnia. Austryackie banknoty 85·—. Spirytus —·—.

Z drukarni Literackiej w Krakowie. ul. Jagiellońska 10. Rzadca drukarni L. K. Górski.